

11. PERHEENJÄSENTEN SURU- JA SELVIYTYMISPROSESSISTA JA SEN SEURAUKSISTA KESKUSTELEMINEN

Suosituslause: Keskustele läheisten kanssa suru- ja selviytymisprosessin yksilöllisyydestä, selviytymiskeinoista sekä vainajan kuolinsyyhyn liittyvistä surun erityispiirteistä.

Näytön aste: B

Itsemurhan tehneen sisaruksilla oli tarve keskustella itsemurhan syistä sekä mahdollisten perheen sisäisten itsemurhien todennäköisyydestä. Syyllisyyden sekä vihan tunteet olivat sisarusien yleisiä syitä hakeutua ammatillisen tuen piiriin.

Haastattelututkimuksessa¹ kuvattiin syitä sille, miksi itsemurhan tehneen sisarukset (n=18) hakeutuivat tai eivät hakeutuneet ammatillisen tuen piiriin. Lisäksi kuvattiin ammatillisen tuen piiriin hakeutuneiden sisarusten tyytyväisyyttä saamaansa tukeen sekä heidän suosituksiaan ammattihenkilöille.

Tutkimuksen laatu: Tasokas (8/10 JBI).

Näytön vahvuus: 3

Sovellattavuus suomalaiseen väestöön: Hyvä.

Äkillisen kuoleman kokeneet läheiset kuvasivat tunteita syyllisyydestä, vihasta, pelosta sekä haavoittuvuudesta. Useat surevat eivät osanneet sanoittaa tunteitaan, mikä esti osaltaan ammatillisen avun piiriin hakeutumisen.

Laadullisessa tutkimuksessa² kuvattiin äkillisen kuoleman kokeneiden läheisten (n=30) avun tarvetta sekä sitä, hakevatko ja saavatko he apua terveydenhuollosta sitä tarvitessaan. Äkillisen kuoleman syitä olivat itsemurha, onnettomuus, kätkytkuolema tai henkirikos.

Tutkimuksen laatu: Tasokas (9/10 JBI).

Näytön vahvuus: 3

Sovellattavuus suomalaiseen väestöön: Hyvä.

Itsemurhan tehneen vanhemmat kokivat tarvitsevansa neuvoja erilaisten surureaktioiden kohtaamisessa. He kokivat itsemurhaan liittyvän, sisäistyneen syyllisyyden sekä häpeän tunteet esteeksi avun piiriin hakeutumiselle.

Tutkimuksessa³ selvitettiin alle 30-vuotiaana itsemurhan tehneiden vanhempien (n=128 osallistui kyselyyn, joista haastateltiin 41), millaista apua vanhemmat olivat saaneet ja millaista apua he olisivat toivoneet. Lisäksi kuvattiin yhteisöiden avuntarjontaa sekä sitä, miten yhteisöiden tarjoama apu kohtaa vanhempien avuntarpeen.

Tutkimuksen laatu: Tasokas (9/10 JBI).

Näytön vahvuus: 3e

Sovellattavuus suomalaiseen väestöön: Hyvä.

Henkirikoksen uhrien läheiset kuvasivat henkirikoksen aiheuttaneen voimattomuuden, vihan sekä ahdistuneisuuden tunteita. Lisäksi he kritisoivat ammattihenkilöiden tiedon puutetta erityisesti henkirikoksiin liittyvän surun erityispiirteistä.

Laadullisessa tutkimuksessa⁴ kuvattiin henkirikoksen uhrien läheisten (n=44) avun tarvetta sekä sitä, miten tähän tarpeeseen oli vastattu Uhrien tuki ja muiden toimijoiden taholta.

Tutkimuksen laatu: Tasokas (9/10 JBI).

Näytön vahvuus: 3

Sovellattavuus suomalaiseen väestöön: Hyvä.

Lähteet:

1. Pettersen R, Omerov P, Steineck G, Dyregrov A, Titelman D, Dyregrov K, et al. (2015). Suicide-bereaved siblings' perception of health services. *Death Studies* 39(6), 323-331.
2. Dyregrov K, Berntsen G, Silviken A. (2014). The need for and barriers to professional help - a qualitative study of the bereaved in sámí areas. *Suicidology Online* 5(1), 47-58.
3. Dyregrov K. (2002). Assistance from local authorities versus survivors' needs for support after suicide. *Death Studies* 26(8), 647-668.
4. Malone L. (2007). Supporting people bereaved through homicide: Developing victim support's response. *Bereavement Care* 26(3), 51-53.

Suosituslause: Keskustele läheisten kanssa mahdollisista surun seurauksista ja menetyksen vaikutuksista tulevaisuuteen.

Näytön aste: B

Surun vaikutuksista tiedottaminen kohtukuoleman kokeneille äideille vähensi pelkoja myöhempiä raskauksia ja synnytyksiä kohtaan.

Laadullisessa tutkimuksessa¹ kuvattiin kohtukuoleman kokeneiden äitien (n=20) kokemuksia äitiyden henkistä hyvinvointia tukevista strategioista kohtukuoleman jälkeen. Tutkimusaineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tutkimuksen laatu: Tasokas (9/10 JBI).

Näytön vahvuus: 3

Sovellettavuus suomalaiseen väestöön: Hyvä.

Osa itsemurhan tehneiden sisaruksista pelkäsi itsemurhia tai psyykkistä sairautta lastensa kohdalla. He toivoivat saavansa tietoa perheen sisäisten itsemurhien ja psyykkisten sairauksien todennäköisyydestä sekä tietoa surua mahdollisesti seuraavasta masennuksesta.

Laadullisessa tutkimuksessa² kuvattiin syitä sille, miksi itsemurhan tehneen sisarukset (n=18) hakeutuivat tai eivät hakeutuneet ammatillisen tuen piiriin. Lisäksi kuvattiin ammatillisen tuen piiriin hakeutuneiden sisarusten tyytyväisyyttä saatuun tukeen sekä heidän suosituksiaan ammattihenkilöille, jotka kohtaavat itsemurhaa surevia.

Tutkimuksen laatu: Tasokas (8/10 JBI).

Näytön vahvuus: 3

Sovellettavuus suomalaiseen väestöön: Hyvä.

Lapsensa menettäneet isät tarvitsivat tietoa surusta, erilaisista selviytymiskeinoista ja lapsen kuoleman vaikutuksista perheeseen ja tulevaisuuteen.

Triangulaatiotutkimuksessa³ kuvattiin lapsen kuoleman kokeneiden isien surua ja saamaa tukea sekä sairaalasta lähdön jälkeisen moniammatillisen tuki-intervention vaikutuksia isien suruun ja selviytymiseen. Interventioyöryhmässä oli 62 isää ja verrokkiryhmässä 41 isää. Tuki-intervention vaikutuksia arvioitiin isien surureaktioiden (HGRC) välisillä eroilla.

Tutkimuksen laatu: Tasokas (9/10 JBI).

Näytön vahvuus: 2c

Sovellettavuus suomalaiseen väestöön: Hyvä.

Lähteet:

1. Allahdadian M, Irajpour A, Kazemi A, Kheirabadi G. (2016). Strategy for mental health improvement of Iranian stillborn mothers from their perspective: A qualitative study. *Iranian Red Crescent medical journal* 2016;18(1).1-7

Äkillisesti kuolleen henkilön läheisten tukeminen - Hoitotyön suositus

2. Pettersen R, Omerov P, Steineck G, Dyregrov A, Titelman D, Dyregrov K, et al. (2015). Suicide-bereaved siblings' perception of health services. *Death Studies* 39(6), 323-331.
3. Aho AL. (2010). Isän suru lapsen kuoleman jälkeen. Tuki-interventio ja sen arviointi. Tampere: Tampere University Press.